

EKONOMSKI RAČUNI PROTOKA MATERIJALA, 2019. – 2023.

Prikazani su ekonomski računi protoka materijala koji obuhvaćaju domaće vađenje, uvoz i izvoz unutar zemalja EU-a i izvan njih te domaći i prerađeni output za Republiku Hrvatsku od 2019. do 2023.

Vrijednost neposrednog unosa materijala u 2023. iznosila je **66 490 tis. tona** (63,4% iz domaćih izvora i 36,6% iz uvoza), što je za 1,8% više nego u 2022.

Utrošak domaćeg materijala u 2023. iznosio je 48 655 tis. tona, što je za 5,4% više nego u 2022.

Uvoz materijala u 2023. iznosio je 24 331 tis. tona, odnosno povećao se za 1,2% u odnosu na 2022. Izvoz materijala iznosio je 17 835 tis. tona, što je smanjenje za 6,5% u odnosu na godinu prije. Fizička trgovinska bilanca u 2023. iznosila je **6 496 tis. tona**.

Utrošak sirovina u 2023. iznosio je 59 910 tis. tona, što je povećanje za 3,6% u odnosu na 2022.

1. DOMAĆE VAĐENJE¹⁾

tis. tona

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Ukupno ²⁾	41 460	42 495	42 508	41 235	42 159
Biomasa	15 473	16 111	15 327	13 964	14 082
Nemetalni minerali	24 362	25 003	25 885	26 028	26 963
Materijali / nositelji fosilne energije	1 625	1 382	1 296	1 243	1 114

1) Pri proračunu tokova materijala svake se godine primjenjuju novi izračuni prema preporučenoj Eurostatovoj metodologiji. Stoga određeni podaci nisu usporedivi s podacima iz Priopćenja OEN-2023-1-7.

2) Ukupno u nekim vrijednostima ne odgovara zbroju stavki zbog iskazivanja brojeva u tisućama.

2. UVOZ HRVATSKE UNUTAR ZEMALJA EU-a I IZVAN NJIH

tis. tona

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Ukupno ¹⁾	20 139	21 701	23 428	24 054	24 331
Biomasa i proizvodi od biomase	4 689	4 510	5 016	5 398	5 607
Metalne rude i koncentрати, sirovi i prerađeni	2 352	2 437	2 779	2 897	2 909
Nemetalni minerali, sirovi i prerađeni	4 854	5 265	5 592	5 710	5 877
Materijali / nositelji fosilne energije, sirovi i prerađeni	6 944	8 190	8 591	8 588	8 498
Ostali proizvodi	1 294	1 275	1 415	1 430	1 405
Otpad uvezen radi konačne obrade i odlaganja	5	24	35	32	35

1) Ukupno u nekim vrijednostima ne odgovara zbroju stavki zbog iskazivanja brojeva u tisućama.

3. IZVOZ HRVATSKE UNUTAR ZEMALJA EU-a I IZVAN NJIH

tis. tona

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Ukupno ¹⁾	17 601	19 488	20 913	19 081	17 835
Biomasa i proizvodi od biomase	7 433	7 617	8 254	7 837	7 344
Metalne rude i koncentрати, sirovi i prerađeni	1 477	1 533	1 892	1 948	1 861
Nemetalni minerali, sirovi i prerađeni	5 380	5 522	5 974	5 404	4 815
Materijali / nositelji fosilne energije, sirovi i prerađeni	2 723	4 246	4 028	3 262	3 239
Ostali proizvodi	578	558	750	618	554
Otpad uvezen radi konačne obrade i odlaganja	9	12	16	12	21

1) Ukupno u nekim vrijednostima ne odgovara zbroju stavki zbog iskazivanja brojeva u tisućama.

4. DOMAĆI PRERAĐENI OUTPUT¹⁾

tis. tona

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Ispuštanja u zrak	24 890	23 995	25 244	24 958	23 479
Odloženi otpad na kontroliranim odlagalištima	1 616	1 452	1 593	1 718	1 644
Ispuštanja u vodu	40	40	45	45	45
Upotreba rasutih materijala ²⁾	1 548	1 569	1 598	1 394	1 372
Gubici rasutih materijala	1	1	1	1	1

1) Pri proračunu tokova materijala svake se godine primjenjuju novi izračuni prema preporučenoj Eurostatovoj metodologiji. Stoga određeni podaci nisu usporedivi s podacima iz Priopćenja OEN-2023-1-7.

2) Upotreba rasutih materijala obuhvaća upotrebu mineralnih i organskih gnojiva, otpadnog mulja, komposta i pesticida.

5. POKAZATELJI PROTOKA MATERIJALA U 2023.

tis. tona

	Domaće vađenje	Uvoz	Izvoz	Neposredni unos materijala	Utrošak domaćeg materijala	Fizička trgovinska bilanca
	1	2	3	4 = 1 + 2	5 = 4 - 3	6 = 2 - 3
Materijali, ukupno ¹⁾	42 159	24 331	17 835	66 490	48 655	6 496
Biomasa i proizvodi od biomase	14 082	5 607	7 344	19 689	12 345	-1 737
Metalne rude i koncentрати, sirovi i prerađeni	0	2 909	1 861	2 909	1 048	1 048
Nemetalni minerali, sirovi i prerađeni	26 963	5 877	4 815	32 840	28 025	1 062
Materijali / nositelji fosilne energije, sirovi i prerađeni	1 114	8 498	3 239	9 612	6 373	5 259
Ostali proizvodi	0	1 405	554	1 405	851	851
Otpad	0	35	21	35	14	14

1) Ukupno u nekim vrijednostima ne odgovara zbroju stavki zbog iskazivanja brojeva u tisućama.

6. POKAZATELJI PROTOKA MATERIJALA, 2019. – 2023.¹⁾

tis. tona

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Domaće vađenje	41 460	42 495	42 508	41 235	42 159
Uvoz	20 139	21 701	23 428	24 054	24 331
Izvoz	17 601	19 488	20 913	19 081	17 835
Neposredni unos materijala	61 600	64 196	65 936	65 289	66 490
Utrošak domaćeg materijala	43 999	44 708	45 023	46 208	48 655
Fizička trgovinska bilanca	2 538	2 213	2 515	4 973	6 496

1) Pri proračunu tokova materijala svake se godine primjenjuju novi izračuni prema preporučenoj Eurostatovoj metodologiji. Stoga određeni podaci nisu usporedivi s podacima iz Priopćenja OEN-2023-1-7.

7. UTROŠAK SIROVINA (MATERIJALNI OTISAK), 2019. – 2023.¹⁾

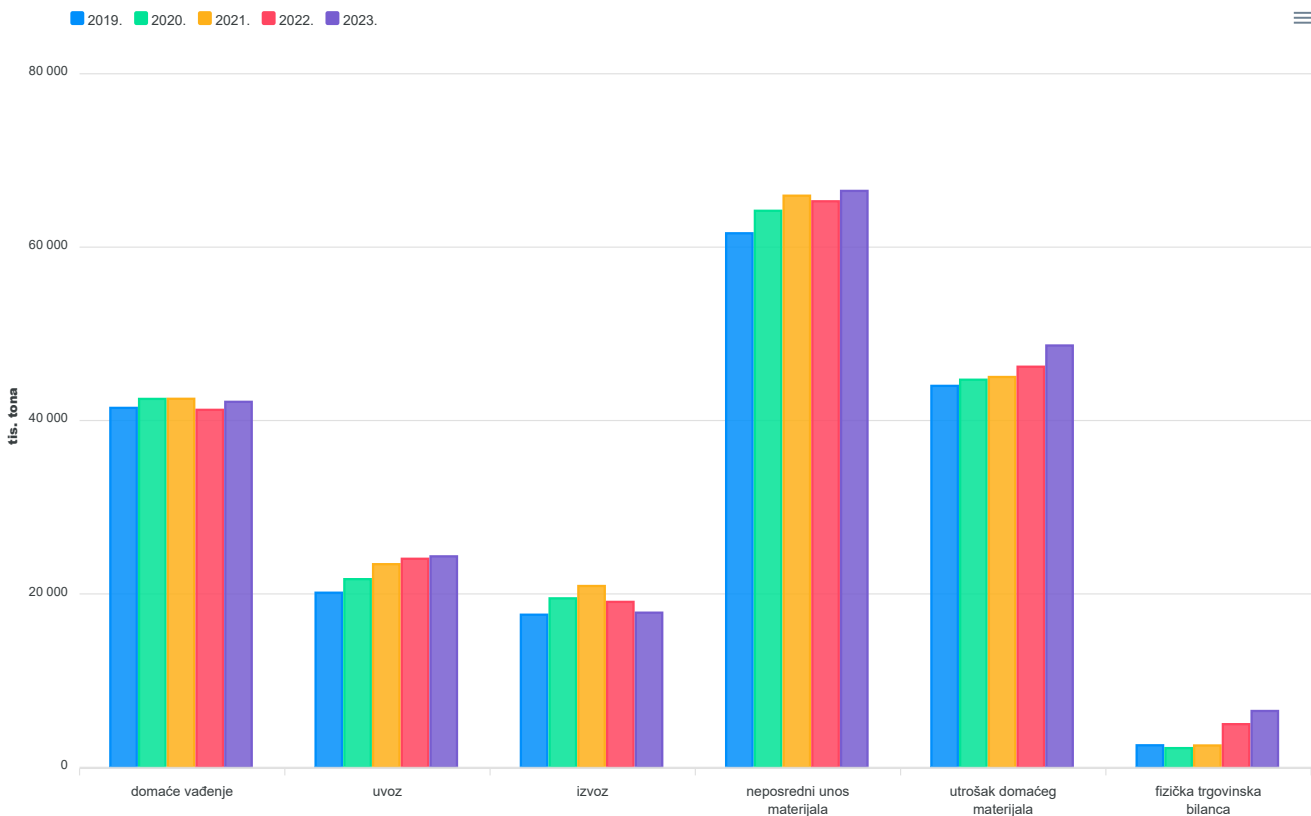
tis. tona

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Ukupno ²⁾	61 468	57 986	62 243	57 808	59 910
Biomasa i proizvodi od biomase	15 821	15 135	15 133	13 995	14 153
Metalne rude i koncentрати, sirovi i prerađeni	6 557	4 802	7 182	5 122	5 763
Nemetalni minerali, sirovi i prerađeni	27 728	28 316	29 137	28 451	30 054
Materijali / nositelji fosilne energije, sirovi i prerađeni	11 362	9 732	10 791	10 239	9 940

1) Državni zavod za statistiku od 2025. godine objavljuje podatke o materijalnom otisku za Republiku Hrvatsku. Pokazatelj materijalnog otiska izračunat je u sklopu projekta sufinanciranog od strane Europske unije.

2) Ukupno u nekim vrijednostima ne odgovara zbroju stavki zbog iskazivanja brojeva u tisućama.

G-1. POKAZATELJI PROTOKA MATERIJALA, 2019. – 2023.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Izvor podataka za ekonomske račune protoka materijala jest Državni zavod za statistiku.

Ekonomske račune protoka materijala jedan su od fizičkih modula Eurostatova programa europskih ekonomskih računa okoliša. Obuhvaćeni su Uredbom (EU) br. 691/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2011. o europskim ekonomskim računima okoliša.

Ekonomske račune protoka materijala (EW-MFA) bilježe protoke prirodnih unosa (domaće vađenje materijala) i proizvoda (uvoz i izvoz) s pomoću detaljne raščlambe na temelju otprilike 50 kategorija materijala. Za podatke o tokovima materijala u ovom Priopćenju upotrebljavale su se sljedeće glavne kategorije materijala:

1. Biomasa i proizvodi od biomase: usjevi i njihovi proizvodi, ostaci od usjeva i krmni usjevi
2. Metalne rude i koncentracije te njihovi proizvodi
3. Nemetalni minerali i njihovi proizvodi
4. Materijali/nositelji fosilne energije i njihovi proizvodi (ugljen, nafta, plin itd.)
5. Ostali proizvodi i otpad.

Definicije

Biomasa je biorazgradivi dio proizvoda, ostataka i otpadaka od poljoprivrede (uključujući biljne i životinjske tvari), šumarstva i drvne industrije te biorazgradivi dio komunalnoga i industrijskog otpada čija je energetska upotreba dopuštena.

Minerali su prirodna homogena tijela stalnoga kemijskog sastava i utvrđenih fizičkih svojstava koji se pojavljuju ili u određenim geometrijskim oblicima (kristalima) ili bez određenih vanjskih obilježja.

Ruda je mineralni agregat iz kojega je tehnički moguće i ekonomski opravdano dobivanje metala i/ili drugih minerala koji se mogu upotrijebiti u industriji.

Koncentracije su produkti obogaćivanja ruda sa znatno povećanim sadržajem metala u odnosu na sadržaje u rudi, a pogodni su za daljnju metaluršku preradu i dobivanje metala.

Nemetalne mineralne sirovine jesu one sirovine koje pri topljenju ne daju novu sirovinu, a obično su vezane za sedimentne stijene (kvarcne sirovine, gline, gips, sol, dolomit, fosforit, grafit, boksit i cementne sirovine).

Materijali/nositelji fosilne energije nastaju ispod Zemljine površine prirodnim putem od ostataka živih bića. Fosilna goriva neobnovljivi su izvori energije. Postoje tri glavna oblika fosilnih goriva: ugljen, nafta i prirodni plin.

Otpad je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su skupljanje, prijevoz i obrada nužni za svrhu zaštite javnog interesa.

Korištenje domaćeg vađenja (DEU) jest godišnja količina sirovina (osim vode i zraka) koja se dobiva iz prirodnog okoliša, a upotrebljava se u gospodarstvu.

Utrošak domaćeg materijala (DMC) definira se kao ukupna količina materijala koja se izravno upotrebljava u gospodarstvu.

Utrošak domaćeg materijala (DMC) = domaće vađenje + uvoz – izvoz.

Neposredni unos materijala (DMI) = domaće vađenje + uvoz.

Fizička trgovinska bilanca (PTB) računa se tako da se od količine uvoza izražene u fizičkim jedinicama oduzme količina izvoza izražena u fizičkim jedinicama na sljedeći način.

Fizička trgovinska bilanca (PTB) = uvoz – izvoz.

Utrošak sirovina (RMC) bilježi količinu utrošenih sirovina (dobivenih domaćim ili stranim vađenjem) za proizvodnju svih proizvoda kojima se koristi nacionalno gospodarstvo. Utrošak sirovina pokazatelj je protoka materijala koji se još naziva i "materijalni otisak".

Kratice

EU	Europska unija
Eurostat	Statistički ured Europske unije
tis.	tisuća

Znakovi

0 podatak je manji od 0,5 upotrijebljene mjerne jedinice

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111

Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Edita Omerzo, načelnica Sektora prostornih statistika

Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredili:

Darko Jukić, Gordana Lepčević, Željka Kovaček Čuklić i Bernarda Šimunić

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi

Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154, 48 06 115

Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije

Telefon: (+385 1) 21 00 455

Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr